

Orta bilim

Adam söwdasy

Wideo we Mugallymyň gollanmasy

Adam söwdasynyň manysyna we netijesine orta mekdep okuwçylarynyň has gowy düşünmegi üçin adam söwdasy baradaky şu wideonyň ulanylmagy

Giriş

Bu gollanmany nähili ulanmaly

Bu gollanma adam söwdasy baradaky wideonyň ýany bilen gelýändir. Iki bölekden ybarat bu gollanmanyň maksady, orta mekdep okuwçylaryny (13 ýaşdan 18 ýaş çenli) adam söwdasynyň manysyna we netijelerine tankydy düşünmäge çekmek. Adam söwdasy bu çuň kökli jenaýatdyr. Köp sanly şertler adam söwdasyna bolan gowşaklygy artdyrýar, şol sanda, garyplyk, diskirminasiýa, gender deňsizligi, korrupsiýa we jenjeller. Şeýlelikde, bu hereketlere garşy göreşmekde, şol sanda adam söwdasy we onuň bilen bagly gowşaklyklar we howplar barada okuwçylaryň habardarlygyny ýokarlandyrmakda bilime ähmiýetli orun berilýär.

Gollanma orta mekdep okuwçylarynyň mugallymlaryna wideonyň mazmunyny baýlaşdyrmaga kömek etmek üçin niýetlenendir; onda öňdebaryjy usullar hem-de wideo bilen bilelikde ulanylyp biljek bilim strategiýalary maslahat berilýär. Gollanma wideo bilen bilelikde görkezilýän hereketlere garşy pida gönükdirilen çemeleşmäni ulanýar. Esasy üns pidalary goramaklyga we olaryň zerurlyklaryny iň oňat nädip üpjün edip boljakdygyna berilýär.

Gollanmada maslahat berilýän tejribelikler we strategiýalar adam söwdasy baradaky şu habarlara gönükdirilendir. Mugallymlara sapaklaryny şu habarlar esasynda gurnamaklyk we olary öz okuwçylary bilen paýlaşmaklyk nygtalyp maslahat berilýär.

- Adam söwdasy biziň çaklaşymyzdan bize has ýakyn bolup biler. Mysal üçin, biziň ulanýan käbir harytlarymyz belkide adam söwdasynyň pidalary tarapyndan ýasalandyr.
- **Bikanun getirilen migrantlaryň hem** adam hukuklary bardyr, şol sanda olara garşy sylanyşykly hereket etmek we şahsy howpsuzlygy hem-de bu hukuklara sarpa goýmak zerurdyr.
- Adam söwdasy barada habardarlygy ýokarlandyrmak we onuň bilen bagly gowşaklyklaryň düýp sebäplerini ýok etmek wajypdyr. Sebäpleriň arasynda garyplyk, jenjeller, gender deňsizligi, jynsy taýdan zorluk we jynsy taýdan diskriminasiýa bardyr.

Bu Gollanmanyň içinde näme bar?

Bu Gollanma dört moduldan ybaratdyr:

- 1-nji Modulda synpda wideonyň ulanylmagyny esaslandyrmak boýunça görkezmeler berilýär. Şeýlede onda, mugallymlaryň wideonyň kömegi bilen ýerine ýetirip biljek işleri berilýär.
- 2-nji Modulda okuwçylary wideony has netijeli görmegine mümkinçilik berýän deslapky görkeziliş boýunça strategiýalaryň pikirleri berlen. Onda mugallymlaryň deslapky görkezilişde ulanyp biljek sapagyň meýilnamasy hem bar.
- 3-nji Modul okuwçylaryň wideonuň mazmuna tankydy garamagyny höweslendirmeklige üns berýär we onda wideony görmekden galan täsiri gowulandyrmagyň strategiýalary bar.
- 4-nji Modul görkeziliş tamamlanandan soňky tapgyrdaky prosese üns berýär. Onda netijeleri çykarmak we maslahatlaşma gollanmasy boýunça sapak meýilnamasy bar.

Mundan başgada, Gollanmada modullaryň ýerine ýetirilmegine goldaw bermek üçin şu [çeşmeler](#) bardyr:

- Maslahatlaşma gollanmasy
- Adalgalar sözlügi
- “Pida bolma” soragnamasy
- Howpsuzlyk barada maglumat sahypasy
- Onlaýn howpsuzlyk barada maglumat sahypasy
- Adam söwdasynyň görkezijileriniň maglumat sahypasy
- Deeskalasiýa strategiýalarynyň maglumat sahypasy
- Adam söwdasynyň daragt görnüşli diagrammasy
- Adam söwdasynyň esasy elementleri barada maglumat býulleteni
- Durnukly Ösüşiň Maksatlary boýunça maglumat býulletenine salgylar
- Adam söwdasy edilýän ýurdy öwrenmek boýunça ýumuş
- Sýužetiň diagrammasynyň nusgasy
- Alternatiw başlangyç şablony
- Alternatiw gutarma şablony
- Adam söwdasy dogry ýa-da ýalňyş soragnamasy
- Synpda wideony ulanmak boýunça soragnama

Gollanma barada

Bu gollanma Birleşen Milletler Guramasynyň Neşe serişdeleri we jenaýatçylyk boýunça Müdirliginiň (UNODC) bilim arkaly kanunyň hökmürowanlygyna sarpa goýulmagyny höweslendirýän "Adalatyň bähbitleri üçin Bilim (Education for Justice (E4J))" başlangyjynyň goldaw bermeginde işlenip taýýarlandy.

Gollanma Birleşen Milletler Guramasynyň Transmilli guramaçylykly jenaýata garşy göreşmek Konwensiýasy we onuň üstüni ýetirýän 2000-nji ýylyň 15-nji noýabrynda Baş Assambleýa tarapyndan 55/25 belgili rezolýusiýasy bilen kabul edilen Adam söwdasynyň önüni almak, ony basyp ýatyrmak we jezalandyrmak boýunça Teswirnamasynyň esasynda düzüldi.

Gollanma esas hökmünde ýaşlary bu önüni alyjy tejribelikleriň merkezine goýýan Bütindünýä Raýat Bilim (GCED) başlangyjynyň maksatlaryny we infrastrukturasyny ulanýar. GCED bütindünýä jogapkärçilikli raýatlyga goldaw berýän özüni alyp barmagyň gymmatlyklaryny, görkezmeleri we modelleri: döredijiligi, innowasiýalary hem-de parahatçylyga, adam hukuklaryna we durnukly ösüşe yhlaslylygy okuwçylara öwretmäge synanyşýar.

Adam söwdasyna garşy göreşmek Durnukly Ösüşiň Maksatlaryna ýetmekde durmuş taýdan ähmiýetlidir, esasan hem gender deňligine; mynasyp işe we ykdysady ösüşe; şeýle hem adalata we güýçli institutlara esasy üns berýän 5-nji, 8-nji we 16-njy maksatlara ýetmekde.

1-nji Modul: Adam söwdasy baradaky wideonyň sapakda ulanylmagynyň esaslandyrmasyny taýýarlamak

Bu modul adam söwdasy baradaky wideonyň sapak meýilnamasyna goşulmagy we onuň esaslandyrmasynyň taýýarlanylmagy babatynda maslahatlary öz içine alýar. Esaslandyрма okuwçylaryň wideonyň mazmuny bilen we wideoda adam söwdasy bilen baglanyşykly agzalmadyk ugurlar babatynda oýlanyşykly işleşmegini kepillendirmäge kömek edýär.

Adam söwdasy baradaky wideonyň synpyň okuw meýilnamasyna goşmagyň köp sanly ähmiýetli bilim sebäpleri bar.

- Maksat okuw maksatnamasyna esaslanýarmy ýa-da ol okuw maksatnamasynyň üstüni ýetirýärmí?
- Maksat okuwçylary adam söwdasy baradaky diskussiýa çekmekden, okuw meýilnamasyny ýaşaaýyş endikleri taýdan giňeltmekden ybaratmy?
- Wideony görmeklik, dogruçyllyk klubynyň çäresi ýaly, synpdan daşary bir çäräniň bölegimi?
- Wideony görmeklik, okuwçylaryň gözleg we öz-özüňe refleksiýa prosesine goşulmaklaryna kömek bermeklige gönükdirilen pedagogiki strategiýanyň bir bölegimi?

Siziň edýän zadyňyzy näme üçin edýändigini we nämä ýetmäge synanyşyandygyňyza düşünmek möhümdir. Haçanda siz belli bir maglumatlary belli bir usul bilen belli serişdelerden peýdalanylýp öwretmeklige esaslandyрма düzüp bileniňizde, siz okuw prosesini has gowy gurnap bilersiňiz hem-de zerur bolan ýagdaýynda öz bilim çözümleriňizi esaslandyryp bilersiňiz.

Adam söwdasy baradaky wideony ulanmaklyga esaslandyrmany taýýarlamak boýunça siziň üçin gurallar toplumy

Adam söwdasy baradaky wideony goşmak üçin esaslandyрма taýýarlanyňyzda şu aşakdakylary göz öňünde tutuň:

Näme üçin şu video bu temany maslahatlaşmakda talabalaýyk serişde?

- Bu video mekdep okuwçylarynyň orta synplary (13-15 ýaş) we uly synplary (16-18 ýaş) üçin niýetlenendir. Bu gural mugallym üçindir, okuwçylaryň özbaşdak görmegi üçin däl. Video şu Gollanmadan aýratynlykda dälde onuň bilen bilelikde ulanylmalydyr

- Wideo adam söwdasy, hususanda adam söwdasy näme we ol migrantlaryň bikanun getirilmeginden nähili tapawutlanýar, bu hereketleriň düýp sebäpleri näme we bu howply ýagdaýlaryň önüni nädip almalydygy baradaky manyly maslahatlaşmalara okuwçylary çekmek üçin ulanylyp bilner.
- Wideo gysgadyr. Onuň dowamlylygy iki minutdan azdyr, bu size ony gaýtalap görkezmäge, maslahatlaşmaga we onuň mazmunynyň netijelerini çykarmaga wagt berýär. Dowamlylygy sekiz minutdan az bolan wideolar adatyça şu ýaşdaky ýetginjekleriň bilgilijiligini we höwesini artdyrýar.
- Wideo sada syýžetli gysga hekaýadan ybaratdyr. Syýžetiň sadalygyna we adam söwdasy bilen baglanyşyklarynyň aýdyň bolmagyna garamazdan, synpyň içinde olary giňden açmak zerurdyr. Bu wideoda bar bolan adam söwdasynyň has çylşyrymly elementleri babatynda dialog we tankydy gözlegiň sagdyn prosesi (maslahatlaşmalar, çekişmeler we soraglar) üçin mümkinçilik berýär.
- Wideoda dialog ýa-da beýan ýok. Okuwçylar sözlere ünsüni bölmän wideoda bolup geýýän hadysalara ünsüni berip bilýär. Okuwçylar göreninden we netijeleri çykaranyndan soňra goşmaça ýumuş hökmünde öz dialogyny düzüp biler.

Öz islegiňize görä başga sebäpleri hem bu sanawa goşup bilersiňiz.

Bu wideony görkezmek bilen näme gazanyp bilersiňiz?

- Siz öz okuwçylaryňyza ynamdar ahlak we etika kompasyny terbiýelemäge kömek etmek üçin olary etikany we dogruçylygy öwrenmeklige çekip bilersiňiz
- Siz öz okuwçylaryňyzyň adam söwdasyna, aýratyn hem çaga söwdasyna hem-de munuň Birleşen Milletler Guramasynyň Çaganyň hukugy baradaky Konwensiýasynda we Ählumumy adam hukuklary Jarnamasynda beýan edilen çaga hukuklaryny nädip bozaýndygyna has çuňňur düşündirip bilersiňiz.
- Siziň okuwçylaryňyz diskriminasiýa we ýaramsyz ýagdaýyň strukturalaýyn görnüşine garşy çagyryş beýan etmek üçin, özläriniň günlük durmuşlarynda haýsy ädimleri ädip biljekdigini öwrenip biler. Olar adam söwdasy bilen bagly howplary hem-de olardan özüni nädip goramalydygy hakynda has köp bilip bilerler.

Islegiňize görä bu sanawa beýleki tamalaryňyzy goşup bilersiňiz.

Adam söwdasy baradaky wideodan okuwçylaryň öwrenmeli iň möhüm sapaklary haýsylar?

- Adam söwdasy biziň pikir edişimizden bize has ýakyn bolup biler. Mysal üçin, biziň käbir ulanýan harytlarymyz adam söwdasynyň pidalary tarapyndan öndürilen bolup biler.
- Adam söwdasynyň pidalarynyň hem adam hukuklary bardyr, şol sanda olara garşy sylanyşykly hereket etmek we şahsy howpsuzlygy, hem-de bu hukuklara sarpa goýmak zerurdyr.
- Adam söwdasy barada habardarlygy ýokarlandyrmak we onuň bilen bagly gowşaklyklaryň düýp sebäplerini ýok etmek wajypdyr. Sebäpleriň arasynda garyplyk, jenjeller, gender deňsizligi, jynsy taýdan zorluk we jynsy taýdan diskriminasiýa bardyr.

Islegiňize görä bu sanawa beýleki maksatlary goşup bilersiňiz.

Siz bu wideony okuw meýilnamasynda nähili ulanyp bilersiňiz?

- Siz wideony bar bolan okuw maksatnamasyna **goşup** bilersiňiz. Onuň mazmuny okuw maksatnamasynyň belli bir maksatlaryna (gönünden-göni ýa-da gytaklaýyn) ýetmek üçin ulanylyp bilner. Mysal üçin, ol okuw maksatnamasynyň anyk bir netijesi, maksady, ugry, birligi ýa-da standarty babatynda ulanylyp bilner. Şeýlelikde, wideo okuw maksatnamasynyň has uly maksatlaryna ýetmäge kömek edýän gural hökmünde bolup biler.
- Siz wideony pedagogiki **strategiýa** ýa-da belli bir materialy berkitmegiň esasy hökmünde ulanyp, onuň kömegi bilen okatmagyň belli bir jähtiniň üstüni ýetirip ýa-da güýçlendirip bilersiňiz. Wideo täze sapagy ýa-da konsepsiýany tanyşdyrmak, şeýle hem deslapky bilimleri bermek üçin ulanylyp bilner. Bu gyzyklanmany, gözlegi, bilesigelijiligi, döredijiligi we mesele çözmek ukybyny höweslendirmek arkaly synp işiniň üstüni ýetirip biler. Şeýlelikde, wideo has uly pedagogiki maksada ýetmäge kömek berýän gural hökmünde hereket edýär.
- Siz bu wideony **okuw meýilnamasyndan daşary** okatmagyň bir bölegi hökmünde ulanyp bilersiňiz. Ýagny, dogruçylyk kluby ýa-da başga bir resmi däl sapakdan daşary maksatnamanyň çäklerinde, sapaklardan soň ulanyp bilersiňiz. Muňa garamazdan, bu çemeleşmäniň käbir çäklendirmeleri bar, şol sanda mugallymlaryň bu okuw çärelerini geçirmeklikde elýeterlilik we bu çärä gatnaşjak okuwçylaryň sany.

Bu wideony ulanmak arkaly men haýsy çäreleri geçirip bilerin?

Bu wideony ulanmak arkaly siziň haýsy okuw çärelerini geçirip biljekdigiňizi pikirlenmezden, siziň esaslandyрмаňyz doly bolmaz.

Çäreler öz içine ssenarileriň ýazylmagyny, rol oýunlaryny, seslendirmeleri, gepleşik çärelerini, talaplara esaslanan hereketleri, synpda maslahatlaşmalary, çekişmeleri, bilelikdäki okuw çärelerini, mesele we taslama esasynda öwrenmekligi, wizual okatmak strategiýalary, oýun esasynda öwretmegi, hereketler we tejribe esasynda öwretmegi, şeýle hem refleksiw hereketleri alyp biler.

Bu çärelreiň ählisi **okatmagyň üç ugurlaryna** esaslanýar: kognitiw, sosial-duýguly we özüňi alyp barmak, bularyň ählisi [Raýatlyk terbiýesiniň Global başlangyjynyň](#) esasyňy düzýär.

Internetden indirip alyp biljeğiňiz birnäçe maslahat berilýän çäreler bardyr:

- [Maslahat berilýän çäreleriň sanawy 1](#)
- [Maslahat berilýän çäreleriň sanawy 2](#)
- [Maslahat berilýän çäreleriň sanawy 3](#)
- [Maslahat berilýän çäreleriň sanawy 4](#)
- [Maslahat berilýän çäreleriň sanawy 5](#)
- [Maslahat berilýän çäreleriň sanawy 6](#)

Siz bu çäreleri siziň synpyňyzda wideonyň ulanylyşyny meýilleşdirmek we öz esaslandyрмаňyzyň üstüni ýetirmek üçin ulanyp bilersiňiz.

2-nji Modul: Adam söwdasy baradaky wideony deslapdan görmek

Tema	Adam söwdasy
Synpy	Orta (13-18)
Öwrenişiň netijesi	Okuwçylary şulary ýerine ýetirmäge ukyply bolmaly: 1. Adam söwdasy baradaky deslapky bilýänlerini ýatlamak 2. Adam söwdasy barada ýalňyş düşüňjeleri kesgitlemek 3. Adam söwdasy barada öwrenen zatlaryny ýazga almak 4. Adam söwdasynyň beýleki jähtleri barada soraglar bermek
Möhüm sorag	Adam söwdasy barada şu wagta çenli näme bilýärsiňiz?
Esaslandyрма	"Bilýän, öwrenmek isleýän, sorag" (KWLQ) ýumuşy okuwçylara öňki öwrenen zatlaryny ýatlamaga hem-de wideony görmezden, görýän wagty we göreninden soňra öz pikirlerini düzgünleşdirmäge kömek edýär.
Sapagyň dowamlylygy	30 minut
Gerekli esabaplar	Kagyz, ýazuw esbaplary

Mugallym üçin maglumat

Deslapky görüş boýunça işler wideo görülmezden ozal ýerine ýetirilýär. Deslapky görüş bu treýleriň ýa-da wideodan kesimleriň görülmegi däl. Deslapky görüş okuwçynyň öňden bar bolan bilimlerini işjeňleşdirmäge kömek berýär. Deslapky görüşüň usullarynyň biri - bu okuwçylara adam söwdasy barada eýýämden bilýän ýa-da bilýändirin öýdýän zatlaryny ýatlamaga kömek etmek. Täze temany açmazdan ozal ýalňyş düşüňjeleri ýüze çykarmak aýgytlaýjy häsiýete eýedir.

KWLQ ýumuşynyň ulanylmagy bu maksada ýetmegiň oňat usulydyr. Wideony görmezden ozal siz ýumuşyň KW bölegini ýerine ýetirmeli. Bu hereketler okuwçylar bilen toparlaýyn ýa-da şahyslaýyn uly kagyzda, synp tagtasynda, kagyz ýüzünde ýa-da kompýuterde ýerine ýetirilip bilner. Maksat olaryň adam söwdasy barada bilýän (K) zadyny we olaryň adam söwdasy barada bilmek isleýän (W) zadyny ýüze çykarmak.

Okuwçylar wideony görüp bolanyndan soňra siz ýumuşyň LQ böleklerini geçirip bilersiňiz: olaryň adam söwdasy barada nämäni öwrenendigini (L) we olarda adam söwdasy barada goşmaça haýsy soraglaryň (Q) bardygyny ýüze çykaryp bilersiňiz. Ýumuşyň (Q) bölegi wideoda adam söwdasy barada beýan edilmedik meseleleri öwrenmeklige mümkinçilik berýär.

Sapak meýilnamasyny düzmegiň proseduralary

1. Siziň synpyňyzyň ululygyna görä, okuwçylary 3-5 adamlyk toparlara bölüň. Aýratyn zerurlyklary bolan okuwçylary, ýörite işgärleriň olaryň gatnaşmagyna goldaw berip biljek toparyna goşuň.
2. Okuwçylardan adam söwdasy barada bilýän (K) zatlaryny ýazmagy haýyş ediň (mysal üçin, adam söwdasy ilkinji nobatda garyp döwletlere nähili täsir edýär we ş.m.). Bu adalganyň kesgitlemesini heniz bermezligiňizi haýyş edýäris. Munuň, pikir alyşmakdygyny nygtaň.
3. Okuwçylardan adam söwdasy barada öwrenmek (W) isleýän zatlaryny kesgitlemegi haýyş ediň (mysal üçin, adam söwdasyny nädip ýatyrmary we ş.m.).
4. Okuwçylary özläriniň (K) we (W) netijelerini paýlaşmaga çagyryň.
5. Toparlara öz işini synp bilen paýlaşmagy teklipliň. Okuwçylardan dürli toparlaryň aýdan zatlaryny deňeşdirmeklerini we gabatlaşdyrmaklaryny haýyş ediň.
6. Okuwçylardan haýsam bolsa bir yzygiderlik görendikleri barada soraň.

Netije: (Q) adam söwdasy bilen bagly soraglary öwrenmäge mümkinçilik berýär, mysal üçin wideoda beýan edilmedik, organlary almak maksatly adam söwdasy.

Esasy maglumatlar

Soňunda üç pikiri gaýtalamak bilem tamamlan, sapaklary bu pikirler esasynda taýýarlamaklyk hem-de okuwçylar bilen paýlaşmaklyk nygtalyp maslahat berilýär:

- Adam söwdasy biziň pikir edişimizden bize has ýakyn bolup biler. Mysal üçin, biziň käbir ulanýan harytlarymyz adam söwdasynyň pidalary tarapyndan öndürilen bolup biler.
- Bikanun getirilen migrantlaryň hem adam hukuklary bardyr, şol sanda olara garşy sylanyşykly hereket etmek we şahsy howpsuzlygy hem-de bu hukuklara sarpa goýmak zerurdyr.
- Adam söwdasy barada habardarlygy ýokarlandyrmak we onuň bilen bagly gowşaklyklary düýp sebäplerini ýok etmek wajypdyr. Sebäpleriň arasynda garyplyk, jenjeller, gender deňsizligi, jynsy taýdan zorluk we jynsy taýdan diskriminasiýa bardyr.

3-nji Modul: Ot açýan ýaraglaryň bikanun dolanyşygy barada wideony maksatlaýyn görmek

Okuwçylaryň wideony tankydy görmäge mümkinçiligi bolmaly. Munuň üçin okuwçylara gerek bolan ukyplar, olaryň sarp edýän köpçülikleýin habar beriş serişdelerini seljermäge we olardan şübhenlenmäge kömek eder. Mazmun bilen bagly meseleleri çözmekde köpçülikleýin habar beriş serişdeleri we maglumatlar babatynda sowatlylygyň aýgytlaýjy manysy bardyr we ýaşlara özläriniň jemgyýetleriniň durmuşyna gatnaşmaga kömek berýär.

Mugallym üçin maglumat

- **Maksady kesgitläň.** Maksat okuwçylaryň wideony göreninden soňra mazmuny maslahatlaşmaga gatnaşmagyndan ybaratdyr. Olara sorag soramaga, jogap bermäge, garaýyşlar boýunça sylanyşykly jedel etmäge we goşmaça meseleleri galdyrmaga tekliپ ediljekdigini aýdyň. Soňunda, okuwçylaryň esasy meseleleri maslahatlaşmany tamamlap bilmekleri üçin [maslahatlaşma gollanmasyndaky](#) esasy pikirleri paýlaşyň.
- **Garaşýan netijeleriňizi belläň.** Okuwçylara wideony görmäge, şol sanda netije çykaryan wagtlary birnäçe mümkinçilikleriniň boljakdygyny düşündiriň. Olara garaşýan zatlaryny bellemek üçin olary video barada aýdyp beriň.
 - Wideonyň dowamlylygy iki minut.
 - Wideoda belli bir zada degişli bolup, beýleki zadyň aşagyny çyzýan, ýatlaýan ýa-da belläp geçýän metaforalar bardyr.
 - Wideonyň käbir jähitleriniň netije çykarylýan wagty açyljakdygyny ýa-da düşüniljekdigini düşündiriň.
- **Aýratyn zerurlyklara rugsat beriň.** Öwrnemegiň dürli usullaryny ulanýan we aýratyn zerurlykly okuwçylara wideonyň olara has elýeterli bolmagy üçin olara amatly usulda görmäge rugsat beriň (mysal üçin, ekrana has ýakyn oturyp, ekrany ulaldyp, birnäçe ekran ulandyryp ýa-da gulak enjamlaryny ulandyryp).
- **Görmegiň birnäçe mümkinçiliklerini üpjün ediň.** Netije çykarmaga başlamazdan, adam söwdasy baradaky wideony birnäçe sapar görkeziň. Bu okuwçylara käbir aýratynlyklary bellemäge kömek edýär. Birnäçe sapar görülýän wagty okuwçylara esasy pikirleri, aýgytlaýjy sahnalary we içerki jenjelleri tapmagy tekliپ ediň.

4-nji Modul: Video görülenden soňky işjeňlik

Tema	Adam söwdasy
Öwrenişň netijeleri	Okuwçylar şulary ýerine ýetirmäge ukyply bolmaly: 1. Wideonyň esasy pikirlerini ýa-da sahnalaryny ýatlamaga2. Adam söwdasy we ekspluatasiýanyň arasyndaky baglanyşygy düşündirmäge3. Wideodaky adam söwdasynyň hekaýasynda öwrülişikli pursatlary belleýän sahnalary kesgitlemäge
Möhüm sorag	Adam söwdasy adamlary goraga we howpsuzlyga, şeýle hem adam hukuklaryna bolan elýeterlilikinden nädip mahrum edýär?
Esaslandyрма	Wideoda güýçli täsirli animasion şekiller bar. Bu hekaýanyň aýratyn özboluşlygy bar.
Sapagyň dowamlylygy	30-40 minut

Gerekli esbaplar	Wideo, maslahatlaşma gollanmasy, kagys, ýazuw esbaplary

Sapak meýilnamasyny düzmegiň proseduralary

1. Wideony görüp bolanyňyzyň yzýanyndan ýa-da gysga wagtyň içinde netijeleri çykarmagyň tapgyryny geçiriň. Egerde netije çykarmaklyk wideo görüp, uzak wagtdan geçen soň geçirilýän bolsa, wideony gaýtadan görkeziň.

2. Netije çykarmaga başlamazdan öňinçä, wideoda agzalan salykatly temalary maslahatlaşmagyň esasy düzgünlerini işläp düzüň. Bu düzgünleri taýýarlamaklyga okuwçylary çekiň. Dogruçylyk medeniýetini ösdürmekligiň we adam söwdasy barada habardarlygy artdyrmaklygyň olaryň gatnaşmagyny we hasabatlylygyny talap edýändigini okuwçylara ýatladyň.

- Okuwçylardan olaryň gatnaşan iň oňat topar maslahatlaşmasy barada oýlanmaklaryny we bu maslahatlaşmalary tapawutlandyran zatlary kesgitlemeklerini haýyş ediň.
- Okuwçylardan olaryň başdan geçiren iň ýaramaz topar maslahatlaşmasy barada oýlanmaklaryny we bu maslahatlaşmalary iň ýaramaz eden zatlary kesgitlemeklerini haýyş ediň.
- Bu sanawlardan netije çykarmak we ondan soňky hereketler üçin 5-10 sany düzgüni taýýarlaň
- Bu düzgünleriň meýilleşdirilişi ýaly işläp-işlemeýändigini arasynda barlaň

3. Netije çykarmaklygy okuwçylara onuň maksadyny aç-açan beýan etmekden başlaň. Okuwçylara netije çykarmaklykdan maksat olaryň wideonyň mazmunyny ýatlamaklary ýa-da aýdyp bermekleri dälde, gözleg geçirmek prosesine goşulmakdan (sorag soramakdan, çaklamalary barlamakdan, meseleleri çözmekden we ssenarileri seljermekden) ybaratdygyny düşündiriň.

4. "Sizde wideodan galan ilkinji täsir nähili?" ýaly umumy soraglardan başlaň. Ondan soňra **maslahatlaşma gollanmasyndaky** anyk soraglary geçiň. Siz gollanmada berilmedik soraglary goşmaça sorap bilersiňiz.

5. Maslahatlaşma gollanmasy netije çykarmaklygy aňsatlaşdyrmaga kömek eder. Belli bir esasy pikirleri we düşüňjeleri berkitmek üçin size wideony täzedan görkezmek we pauzada goýmak zerur bolup biler.

6. Netije çykarmaklygyň dowamynda, maslahatlaşma gollanmasyndaky esasy pikirleri gözden geçiriň. Esasy pikirler okuwçylara wideonyň belli bir bölekleri bilen çak edilýän pikirleriň arasynda baglanyşygy bellemäge kömek edip biler.

7. Belli bir adalgalary kesgitlemek üçin adalgalary sözlüginde ulanyň.

8. Netije çykarmaklyk tamamlanyndan soňra, okuwçylardan öwrenen azyndan üç zady bellik etmegi haýyş ediň. Bu size edilen işe baha bermäge kömek eder.

9. Okuwçylarda adam söwdasy barada heniz hem bolup biljek soraglary ýazmagy haýyş ediň.

Çeşmeler

- Mugallymlar üçin adam söwdasy baradaky wideo bilen bilelikde ulanmaga **teklip edilýän çäreleriň** sanawy
 - [Sanaw 1](#)

- [Sanaw 2](#)
- [Sanaw 3](#)
- [Sanaw 4](#)
- [Sanaw 5](#)
- [Sanaw 6](#)
- ["Bilýän, öwrenmek isleýän, sorag " \(KWLQ\) ýumuşsynyň dürli görnüşleri](#)
- **Maslahatlaşma gollanmasy**
- [Adalgalar sözlügi](#)
- [Özüňi gora soragnamasy](#)
- [Howpsuzlyk soragnamasy](#)
- [Onlaýn howpsuzlyk soragnamasy](#)
- [Adam söwdasynyň görkezijileri maglumat sahypasy](#)
- [Deeskalasiýa strategiýalary maglumat sahypasy](#)
- [Adam söwdasynyň daragtlaýyn diagrammasynyň nusgasy](#)
- [Adam söwdasynyň esasy elementleri barada maglumat býulleteni](#)
- [Durnukly ÖSüşiň Maksatlary boýunça maglumat býulletenine salgylar](#)
- [Adam söwdasy edilýän ýurdy öwrenmek boýunça ýumuş](#)
- [Sýužetiň diagrammasynyň nusgasy](#)
- [Alternativ başlangyç nusgasy](#)
- [Alternativ tamamlama nusgasy](#)
- [Adam söwdasy barada dogry ýa-da ýalňys soragnamasy](#)
- [Synpda wideony ulanmak boýunça soragnama](#)